

Bygningskulturarven bør prioriteres højere

Kommunen er en central aktør i arbejdet med bevaring og udvikling af den lokale bygningskulturarv, men mange sagsbehandlere, planlæggere og politikere ønsker sig flere værktøjer, mere viden og inspiration. Det viser en ny undersøgelse fra Realdania og Kulturarvsstyrelsens initiativ Bygningskultur 2015. Undersøgelsen følges op af konkrete aktiviteter, der skal bidrage til, at bygningskulturarven bliver en integreret del af alle kommuners arbejde med at skabe bæredygtige lokalsamfund.

Af | Helle Nysted Andersen, Bygningskultur 2015

Bygningskultur 2015 er skal formidle viden og inspiration, som sætter spor i kommunal planlægning og byggesagsbehandling og udmønter sig i øget interesse blandt ejere af bevaringsværdige og fredede bygninger.

Haderslev Kommune er en af de kommuner, som er langt fremme i arbejdet med bygningskulturarven. I april 2011 afholder Bygningskultur 2015 og kommunen et seminar om bygningsarven i planstrategien.

Foto: Erik Ivatsen

Bygningskulturarven skal højere op på den kommunale dagsorden. Det mener 90 procent af ejerne af de bevaringsværdige bygninger ifølge en ny undersøgelse fra Realdania og Kulturarvsstyrelsens initiativ Bygningskultur 2015. Undersøgelsen viser, at tre ud af fire kommuner oplever folkelig opbakning til arbejdet med bygningsarven, og at hele 77 procent af de bevaringsværdige bygningers ejere ser kommunen som det naturlige sted at søge viden til at vedligeholde, udvikle og genanvende deres bygninger.

Til gengæld føler over halvdelen af kommunerne sig ikke klædt på til at rådgive ejerne af de bevaringsværdige bygninger, og mange ønsker sig flere værktøjer i det daglige arbejde med at administrere, bevare og udvikle bygningsarven. Endelig svarer kun en fjerdedel af kommunerne, at bygningskulturarven i høj grad er et politisk indsatsområde. Opgaven ligger derfor lige for, og med Bygningskultur 2015 er ønsket at bakke op om kommunernes opgave med bygningskulturarven, inden det er for sent.

Kompetenceløft styrker økonomien

Kommunernes og ejernes arbejde med bygningskulturarven vanskeliggøres af, at der mangler kortlægning og et samlet overblik over bevaringsværdierne. Det har man blandt andet erkendt i Assens Kommune, som var blandt de første til at melde sig ind i Bygningskultur 2015s kommunenetværk. I Assens oplever man det manglende overblik over kommunens bevaringsværdier som en hæmsko for sagsbehandling og planlægning:

”Skal vi arbejde strategisk med bygningsarven, har vi brug for overblik over, hvad vi har, hvad vi skal værne om, og hvordan vi kan skabe udvikling uden at ødelægge det gamle. Det har vi ikke nu, og det betyder, at vi skal træffe beslutninger ud fra et grundlag, vi ikke kender,” forklarer Ann-Mett Rønsholt fra Plan og Byg i Assens Kommune og uddyber:

”Lige nu har vi kun få, gamle registreringer over nogle af de bevaringsværdige bygninger, og vi har ingen SAVE-registreringer.”

Kommunens medarbejdere mangler viden om metoden, og Ann-Mett Rønsholt skønner, at det vil koste i omegnen af 1½ mio. kr. i konsulentomkostninger for en fuld SAVE-registrering.

”Hvis vi i stedet kan løfte medarbejdernes kompetencer via et kursus og efterfølgende selv foretage registreringen, er vi nået langt,” siger hun.

Fra faglig fordybelse til debat og opsmøgede ærmer

Forankring af kompetencerne i de danske kommuner er netop visionen bag Bygningskultur 2015, og allerede nu er der lagt konferencer, seminarer og kurser i kalenderen. Alle aktiviteter er målrettet de medarbejdere, som arbejder med bygningskulturarven, lige fra kommuneplan til byggesagsbehandling. Med kurser i SAVE-metoden og bevaringsværdige bygninger kan planlæggere og sagsbehandlere blive fortrolige med de nyeste metoder, vejledninger og rammebetingelser. Derudover skal seminarer og konferencer relatere bygningskulturarven til planstrategi, transformation og klima, og ikke mindst ser flere kommuner muligheder i, at Kulturarvsstyrelsen frem til 2015 kommer på besøg i samtlige landets kommuner for at gennemgå de fredede bygninger og beskrive deres ”bærende fredningsværdier”. Besøget giver mulighed for at øge fokus på bygningskulturarven i kommunen generelt, samtidig med at kommunens medarbejdere har mulighed for at afprøve Kulturarvsstyrelsens metoder og redskaber i praksis på den lokale bygningskulturarv.

Nem adgang til viden døgnet rundt

Men allerede nu er der hjælp at få. Initiativets hjemmeside www.bygningskultur2015.dk samler og tematiserer viden om bygningskulturarv, og syv erfarne eksperter, står til rådighed til at besvare spørgsmål om

blandt andet kortlægning af bevaringsværdier, traditionel bygge- og restaureringsteknik, oplevelsesøkonomi og genanvendelse.

Tilbage i Assens kommune er man allerede godt i gang med at screene de kulturhistoriske værdier for at udpege og optage dem i kommuneplanen. Men inspiration, gode eksempler og mulighed for erfaringsudveksling? Ja tak:

Ann-Mett Rønsholt:

”Vi har så megen fin bygningsarv og mange fine kulturmiljøer, som vi kan bygge videre på og bruge til at brande kommunen; men hvordan gør vi det? Det er nyt for os, og det er sikkert også nyt for mange andre kommuner.”

Læs mere:

I alt har 92 ud af landets 98 kommuner deltaget i Bygningskultur 2015s undersøgelse af kommunernes forhold til bygningsarven, som kan downloades på www.bygningskultur2015.dk. Her kan du også finde viden, vejledninger og gode eksempler på lokal- og kommuneplanlægning, melde dig ind i det kommunale netværk eller søge gratis ekspertrådgivning.

Bygningskultur 2015 sikrer den byggede kulturarv

Kulturarvsstyrelsen og Realdania har med Bygningskultur 2015 igangsat et initiativ rettet mod Danmarks fredede og bevaringsværdige bygninger. Initiativet skal styrke og fremtidssikre håndtering af bygningskulturarven og skabe ny viden, nye netværk, brugbare værktøjer og helt ny formidling til ejere og kommuner. Initiativet blev introduceret i Teknik og Miljø i maj 2010 og lanceret den 23. november.